

Сёнтөрү Ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 сұлхи су уйахён 5-мёшёнченпе тухать

81 (7823) №

* Юн кун, 2010 сұлхи авән (сентябрь) уйахён 29-мёшё *

Хакё ирёлё

Октябрён 1-мёшё – Пётём тёнчери ватё сынсен кунё

Тимлёх пур енлё пулмалла

Уйкас Янасал ял тәрәхёнчи ветерансен канашён ертүси Валентина Никтополионовна Ипатьева, Хорнуы ял тәрәхёнчи ветерансен канашне ертсе пыракан Галина Алексеевна Павлова тата районти старейшинәсен канашён членё Александра Федоровна Анисимова ларуран тухсан та уйрәлма васкамарёс. Ҷитес уява аңаҗла ирттересси пирки пёр-пёрин шухәшөпе төплөнөх паллашрөс хастар хөраямсем.

Районти ветерансем яланах активләхпа паларса тараҗсө. Ака тунти кун та вёсем ларура җитес суйлавпа халәх җыравё пирки чылай ыйту сүтсе яврөс. Ял тәрәхёнчене ватё сынсен уявёсене интереслөрех те анләрах ирттересси пирки пёр-пёринпе канашларөс.

Уяв умён район администрацийён пусләхё Ю. Иванов ватё сынсене саламласа ятарла хушу кәларни пирки пөлтерчө. Унпа килёшүллөн уяв кунне халалласа ватё сынсене җамәлләхсемпе тивөштермелле. Ҷапла вәрҗә ветерансемпе инваличөсен октябрён 1-мёшөнче җуҗ кастарасси түлевсө-

рөх пулө. 55 сұлтан иртнө хөраямсемпе 60 сұлтан асләрах арҗынсем те җуҗ кастарна хакән 50 процентне җөс түлөс. Ҷавән пекех ватё сынсем мунча көрөссинче те җамәлләхсем йөркелөссине пәхса хунә. Октябрён 3-мёшөнче вәрҗә ветерансемпе инваличөсем мунчара түлевсөрөх вөри сывләшпа киленме пултараҗсө, ытти ватё сынсем вара, сүлөрех җырса панә пекех – җур хакпа.

Район администрацийён культура пайён ертүси А. Андреева уяв мероприятиёсем вырәнсенче епле иртесси синче төплөн чарәнса тәчө. Культура ёсченөсем, шкулта вөренекенсем, учительсем, пур пред-

приятипе организаци те ватё сынсене асра юлмалли уяв йөркелөсе пама шантарнине пөлтерчө.

Районти шалти ёссен пайён ертүси Е. Плечов, социалла хүтлөх пайён ертүси Н. Петрова тата Пенси фончөн районти уйрәмөн ертүси Е. Александрова ветерансене саламласа ашә сәмахсем каларөс. Муркашри төп больницән төп врачө В. Данилов та ветерансен нумай ыйтәвне тивөслө хуравсем пачө, уяв кунөпе сыхәннә мероприятиөсене сывләх хуралҗисем те хутшәнәссине каларө. Шурә халатлисем кашни ватё сын патнех җитме тәрәшөс.

Н. НИКОЛАЕВА.

Саламлатпәр

Муркаш ялөнче пурәнәкан, нумай сұл хушши «Моргаушавтотехсервис» предприятяре строитель пулса ёслөкен **Галина Владимировна СОРОКИНА** 50 сұлхи юбилейпа ашшән саламлатпәр.

Галина Владимировна, кашни җөнө кун саншән ырапа килтөр! Усеймест тымарсар йывәс, Атәл шывсар юхаймасть. Сар хөвелсөр хөвел тухәс Ҷөнө кун җуратаймасть. Сәл куәне валакө кирлө Шәнкәр-шәнкәр шыв юхма. Пурнаҗра пире эс кирлө Туслә-йышлә пурәнма. **Пысак салампа: Руфа, Лена, Люба, Анечка, Лина, Люся.**

Ырә кәмәллә юратнә аннене, мәшәра, сөлөс чунлә кукама, хаклә тавана – Муркашра пурәнәкан **Галина Владимировна СОРОКИНА** 50 сул тултарнә ятпа чунтан тухакан чи ашә сәмахсемпе саламлатпәр.

Сывләху чәваш юманө пек сирөп, кун-сулу чәваш сурпанө пек вәрәм пултәр, сөтелү җәкәр-тәвартан ан татәлтәр, көреку тәвансемпе, юлташсемпе яланах пуян пултәр. **Пысак салампа: мәшәрө, хөрөпе көрүшө, ывәлө, мәнүкөсем, хәтипе тәхләчи, җывәх тәванөсем.**

Чун-чөрөрен юратнә кумана, хөр тантәша – Оринин ял тәрәхёнчи Семенкассинчө пурәнәкан **Фаина Николаевна САДОВНИКОВА** суралнә кун ячөпе ашшән саламлатпәр. Эсө ялан тараватла та ашә кәмәллә. Сана тулли пурнаҗпа татах нумай сул пурәнма сирөп сывләх, икселми телөй сунатпәр. Кун-сулу такәр пултәр, көреку җәкәр-тәвартан ан татәлтәр. Ачусемпе, мәнүкусемпе тата тәванусемпе ялан савәнса пурәнма сөнөтпөр. **Пысак салампа: Александровсен җөмий.**

ҶЫРАНТАРУ

Хаклә вулакансем! Райхаҗсата октябрь уйахёнчен илсе тәма җырантарас тапхәр пырать. Паян-ыранах почтальонсемпе төл пулма тәрәшәр!

Район уй-хирөсенче

Ҷөртме сухи тәваҗсө

Районти ял хуҗаләх производство кооперативөсен ёсченөсем паян пөрлөхи тәрәшуләхпа җөр улми пуссисенче вай хураҗсө пулсан, көрхи ёсөсене вөслөсе пыракансем җөртме сухи җине ытларах тимлөх уйараҗсө. Авән уйахён 28-мөшө төлне районти ял хуҗаләх производство кооперативөсемпе хресчен (фермер) хуҗаләхөсем 3200 гектара яхән җөртме сухи сухаланә. Ку вәл иртнө сұлхи шайрах. Ҷөр ёсчөнө җөр улми кәларас ёсө вөслөсе пынә май җөртме сухин хәвәртләхө те үсмөлө.

Халылөхе чи пысак лаптәксене «Ударник», Ильич ячөпе хисөплөнен, Чкалов ячөпе хисөплөнен хуҗаләхсенче сухаланә. Вөсен кәтартәвөсем 450-320 гектарпа танлашаҗсө.

Ҷамрәксене – хәтлә хваттерсем

Пуләшупа усә курар

Район 2010 сұлта «2002-2015 сұлсенче җамрәк җөмьөсене пурәнмалли җурт-йөр ыйтәвне татса пама патшаләх өнчен пуләшасси» республика программине хутшәнәт. Уқса уйарас ёс җапларах пулса пырать: җурт-йөрөн вәтам хакөн 35 процентчө – ачасәр җөмьөсем валли, республика бюджетчөн шучөпе, җурт-йөр хакөн 40 процентчө – пөр е ытларах ачаллә, җавән пекех тулли мар җөмьөсем валли. Ҷак ёсө пурнаҗлама республика бюджетөнчөн 38 процент, 2 процентне вырәнти бюджетсенчөн уйараҗсө.

Ҷамрәк җөмьөсем асәннә майпа җурт-йөр туянма е тума илөкен кредитсен процентөсене саплаштарма пәхман. «Чәваш Республикинчи җамрәк җөмьөсем валли патшаләх пуләшәвне үстерөсси пирки» Чәваш Республикин Президентчөн Указөпе килөшүллөн җурт-йөр туянма социалла түлевсем 2010 сұлта 900,6 пин тенкө уйәрма пәхнә.

Р. ИЛЛАРИОНОВА.

ХИСӨПЛӨ ЁСПЕ ВАРҶА ВЕТЕРАНӨСЕМ, ТЫЛ ЁСЧӨНӨСЕМ, ХАКЛА ВАТӘСЕМ!

Сирө Пётём төнчери Ватә сынсен кунө ячөпе чун-чөрөрен саламлатпәр.

Сирөн хушәра Аслә Отечественнәй вәрҗәра Тәван җөр-шыв ирөклөхне хүтөлөнө, Аслә Ҷөнтөрөвө җывхар-тассишөн тыпра ырми-канми вай хунә ватә сынсем сахал мар. Вәрҗән нуши-тертне аслисемпе тан җәтса ирттернө, паянхи пуласләхшән пөчөкрөнөх тәрәшнә «вәрҗә ачисем» те чылай районта. Вәрҗә хыҗсан та сирөн пурнаҗ җамәл пулман: халәх хуҗаләхне ура җине тәратассишөн кунне-җөрне пәхмасәр вай хунә, җөр-шывәмәр сирөп те хәватлә пултәр тесе тимленө. Тавак сирө нимпе танлаштарма җук паттәрләхәршән, пархатарлә ёсөршөн, пирө милрө пурнаҗ парнелөнөшөн. Паян та эсир район пуласләхөшөн сунса тәратәр. Ҷитөненекән әрура ас-хакәл, ёсчөнлөхө патриотизм туйәмне сирөплөтөтөр. Сирөн умәрта эфир җөре җити пуҗ таятпәр.

Хисөплө җыннәмәрсем! Эсир ниҳәсан та нимөнле йывәрләхә та парәнман. Пөрмаях сирөппөн малалла утнә, җитөнү хыҗсан җитөнү тунә. Сирөн пуян опытәр пирөншөн җав тери хаклә. Эфир сирөнтөн вөренөсө пыратпәр, йывәрләхөсене чыслән җөнтөрме тәрәшатпәр.

Районти ветерансен, район администрацийөн пусләхө сөмөнчи пуян опытлә ватә сынсен Канашөсем, вөсен усәллә сөнөвөсөсө пирө ёсөре пуләшса пыраҗсө, малаллахи җула кәтартса пыраҗсө, җөнө җитөнүсем тума хавхалантараҗсө.

Сывләхәр сирөн җирөп, кун-суләр вәрәм пултәр. Төлейпе аңасу пөрлөх сүрөччөр. Ҷывәх җыннәрсем яланах юнашар пулччәр, пурәнма вай-хал парса тәччәр. Вөсен аңланәвөпе чун ашши ватләхәра канлөх күтөр.

Район пусләхө Ю.А. ИВАНОВ.

Раҗсей Геройөн амәшө

...Чикө пәсакансем пуҗ сөклерөс, хәлха патөччөнөх пуләсөм шәхәрсә иртрөс. «Ҷук, Раҗсей сирө валли мар», – тесе Афганистан вут-сүләмө витөр тухнә Коля пулемета ёсөлтөтөрсө ячө...

1994 сұлта Муркаш ен каччи Таджикистан чиккинче тунә җак паттәрлә ёс паян та тәван халәхәмәр чөринчө.

Кашмашра суралса үснө, кунтах ёне ферминчө ёс өмөрөнчи пуҗламәш утәмсене тунә унән амәшө Тамара Леонидовна Смирнова (**сән үкерчөкөре**) паян Раҗсей Геройөн ятне тивөснө ывәлөн ячөпе җывәрма вөртәтө те унран пөхил ыйтса җөнө куна пуҗанәт.

«Ан пултәр вәрҗә. Мир аталантәр!» – терө хөра-

рәм каласәвәмәра вөсчөнө май куҗсульне шәлса.

А. БЕЛОВ сән үкерчөкө.

Спорт

Массәллә әмәртусем

Иртнө вырсарни кун җамәл атлетикәна юратакансемшөн Муркашра чән-чән уяв пулчө. Пётём Раҗсейки «Наци кроссөн» районти тапхәр тата Олимп чөмпюнки Валентина Егоровән парнисене җөнөсө илөссинчөн пысак әмәртусем иртрөс.

Ҷак кун старта тухакансем те (сән үкерчөкөре) йышлән пулчөс. Курма пынисем те чылайыән пухәнчөс.

Әмәртусем пирки 4 страницәра төплөнөхөх вуләса пөлме пултарадәр.

Ваталма вәхаче сук унан

Төрленчөк

Сулсем иртессө пулин те, вөсем хыса юлнә пурнәс сыпакёсене аса илме кансёрлемессө. Мише хутчен юр ирелсе шыв пулнә-ши унтанпа. Ёнтө эсө те асатте. Иртен сулсем вөсен кайәк пекех. Ёсре ирттернө кунсем аса килессө. Час-часах савсенчен чи йывәррисем те, ан тив, пулман мар ёнтө.

Москакасси ял тарәхне кәрекен Ситуккасси ялө ытти чәваш ялөсенчен нимёнпех те уйрәлса тәмасть. Хусан–Мускав аслә трасса хөрринче вырнашнә. Урамсем вищсө, унта йәмрасем, хурәнсем. Юлашки вәхәтра вара ял сән-сәпаче чылай улшәннә. Сөнө капмар суртсем үсе-үсе ларнә. Сыннисем те сөнелессө темелле.

Сак ялта 1940 сұлхи юпа уй-ахөн 4-мөшөнге кун сүти курнә Виталий Михайлович Яндушкин. Агафия Яковлевна мәшәрәпе Михаил Данилович 9 сұл пөрле пурәннә хысқан апа сұхатсан 9 кунтан амәшөн сав-вәнәсө – ывәл суралат. Виталий ят парат амәшө апа.

Вәрсә вәхәчө. Никама та сәмәл пулман. Амәшөн куллен уйра ёслемелле, тырә вырнә, авән сәпнә, вәрман каснә. Апла пулин те ача төреклө, сыва үсет.

Шкулта та аван ёлкөрсө пырать вәл. 7 класс хысқан колхозра конюхра ёлеме пусанат, витере те тармашат. Тислөкне те тасатса тирпейлет.

Каярахпа плугарте ёслесе пәхат. Арсын ачан техника өнне туртам пулнах ёнтө. Тракториста вөрөсө тухат вәл. Ёсре хәйне вәл сухася пек туйнә, чун-хавалөпе хресчен пулнә. Сухаланә, акнә, калча шәтсан, хирте пучах юлмасан – савәннә. Ёсөсө ларма хәнәхман вәл. Хирте ёслөнө вәхәтра сұл түйене, сәлтәрсене сәнама юртнә.

Сөрпүри ял хушәләх техникумөнге вөрөннө чухне комбайн штурвалө умне ларса пәхат. Сәмрәкән, ала вәйне туйса тараканән чөри пәлханса та савәнса тапнә. Бункера сарә тырә юхнә... Сәкәр... Чән-чән ыраш сәкәрө, кәпәшка кулач. Сәмрәкләх... Мөн чухлө са-

вәнәс, телей, юрә-кулә, илем! Ун пирки шухәшласан чуна темскер ашәтат, ачашлат.

Сұлталәкра сөр пичө тәватә төрлө тутар сыхат. Кашниех вөсенчен хәйне май илемлө.

Хәйөн мәшәрәпе те вәл суркунне, су уйәхөнче паллашнә. Май! пахчари шап-шура катан-пир көпе тәхәннә сөмөртсем, ашә сил хумө, яланләха парәннә мәшәрөн алли... Курәкчөкөпе ешерекөн сөр кәкәрө сине выртас, шәпчәкөспө сар кайәксөн юрине тәнлас, куш ыратма тытәниченех кән-кәвак тарә түйене сәнәс килет. Урәх нимөн те кирлө мар.

Нумай вәхәт хәрушсәрләх техникин инженерөнге те тарәшнә. Пысәк үсөспөме пәләрма ёлкөрнө. Ёсре инкөксем пулмасан «Передовик» хушәләхән кәтартәвөсем те пысәкрах пуласа өнөннө.

Кайран пөр хушә вырәнти профсоюз комитетне ертсе пынә. Халәхпа ёслөнө, пөрле каннә, вәй-хал парса пынә.

Төлөнмелле япала вәл пурнәс. Төрөссөпе вәл хәксәр. Сәкна эфир кайран тин әнланса илетпөр. Пурнәсра унан та пөтөмпөх йөркөллө пулман сәв. Пурнәс – машина моторө мар, апа уләштарса лартайман. Сұлнәксем те пулассө. Анчах куфри кушсульне пытарса, шәлне суртса, пусөне сүлө сөкөлесе маләлах утнә. Пурнәсөне маләшне те

тәван «Передовик» хушәләхпа сыхәнтарнә. Унан пурнәс таршөпөх вәтисөн сәк сәмахө асран тухман: «Тыр-пултан хакли нимөн те сук, сәкәртан асли сук».

Виталий Михайлович ёслөнө 2-мөш уйрәмра уй-хир ёсөсем япәх пыман. Тырри-пулине те сұлсерен чылай пухса көртнө. Сәкә ака-суха ёсөсене агрохөникәна пәхәнса пахәләхлә туса ирттернипе, вырмара тарәшуллә пулнөпе сыхәннә.

Сәкәр туса илме сөр ёсчөнөн мөн чухлө тар тәкмалине әнланакан сын вәл. Тар тәкни харамә кәймәрө пулсан вара унан чүнө те савәнәт.

Пур чухне те ёсри юлтәшөсөне мала хума тарәшнә. Хушәләх тыр-пул туса илессөпе районта та малтисөн рөтөнче пулнә. Көрки ёсөси вәхәтөнче автөмәшинәспөме элеватора тырә тәтәшах асатнә, тырә сутәссөпе патшаләх умөнче плана чыслән пурнәсласа пынә. Пөтөм халәх ёсөпе мәнасланнә вәл. Сәкә пулать те ёнтө вәл халәх пөр харәс вөрсөн капан та түйет тени.

Юлашки сұлсенче Виталий Михайлович совхозра кадрәсен пәйөнче вәй хучө. Сәпаха та паяна уншән тәван хушәләхән ёсө-хөлө ют мар, тәтәшах интересленет вәл унпа.

Виталий Михайлович Яндушкин юпа уйәхөн 4-мөшөнге хәйөн юбилөйне көтсө илет, 70

сұл тултарат. Пилеш сапакөспө вут пек сүннә вәхәт. Төнге усә, хаваслә, калама сук ирөк. Чөрөре туләх көркунне хавасләхө. Питсөнге – су кәса үркөмөсө тарәшнә ёсөн илөмө. Вәл сөс вара нимөн чухлө те улшәнман төмелле. Унан вәтәлли те сисөсөх кәймасть. Тәнләвөспө кәшт кәвакара пусланә та... Сук, ләйәх тинкерсө пәхмасан апа асәрхас та сук. Юр сөман-ха ун сүсө сине, кәшт тәм үкни кәна паләрәт. Унан куш харшөйөспө те яланхи пөхөх хуп-хура, кушө те яланхиллөх вылянчәк. Пичө сөнге пөркөленчөк те сахал.

Паянхи кун та вәл тракторпа суха тәватө, хысәксөме касать, сөрсөне кәпкәлатать, утә сулать, тавәрәт, хәтөр утта туртарса парать.

Кашни сыншәнах пурнәс хәкәл. Пурнәс – ялан ырине ёмөтлентөрөкөн шанәс. Пурнәс вилмөст. Анчах та зөм хәй пурнәсөнге нимөн авәннинө те, нимөн ырине те тумәсть пул-

сан, вәл вилет. Сөре хәй ёсөпе илем күйөн сын яланләхах сухалат. Мөшөн төсен ун хысқан пулас әру валли унан ёсө-хөлөпө әс халәлөнге нимөн те юлмасть. В.М. Яндушкин хысөнге вара – унан ыра ёсө, пөчөк хурәнләх, вәл туса лартнә суртсөм, ачисөм, мәнукөспө... Ёнөнөтөп, вәл чи кирлине каламан-ха.

«Пөлетөр-и, хәмәрән юратура эпө төмөлө сөнөлөх пурринө туйрәм. Сәвә мөн икөнне халлөхө әнлапәмастәп-ха. Ун пөккине ачине юратса пәхса үстөрөкөн амәшө сөс туйма пултәрә пулмалла. Кам пөлет, ку тен апа та мар пулө, анчах эпө апа хытәрәх та хытәрәх юрататәп», – сәлла кәларө ун пирки мәшәрө Раиса Георгиевна. Кунта вара хушса нимөн те кәлаймән.

В. ШАПОШНИКОВ.

Сән үкөрчөкөре: Виталий Михайлович хәйөн мәнукөпе Данилла.

РФ Пенси фончө – 20 сұлта

Ял сөннисөмпе төл пулчөс

РФ Пенси фончөн рөспубликәри служби районсөнге, вәл шутра пирөн районта та, пенсөе тухнисөне ө тухма хәтөрленөкөнсөне, ытти ял сөннисөне те вырәна тухса йышәнәсси пирки хәсәтра хыпарланәчө ёнтө. Сәк кунсөнге район хәсәчөн сөтрудникө В. ШАПОШНИКОВ Пенси фончөн районти управленийөн пусләхөн сүмөпе Н.Г. СЕМЕНОВАПА төл пулнә май сынсөне йышәнәсси пирөн районта мөнге иртни пирки кәласа пама ытнә.

– Кәсәл Рацсөй Пенси фончөн Чәваш Рөспубликинчи служби хәйөн 20 сұлхи юбилөйне пәллә тәватө. Сәвна май асәннә служба ял сөннисөмпе төл пула, вөсөне хәйсөне интереслөнтөрөкөн ытөспөме йышәнма сентябрь уйәхөнге вырәнсөне тухса сүрөссөне йөркөлөрө.

Пенси фончөн Чәваш Рөспубликинчи службин сәциәлиссөмө Муркаш районөнге сентябрөн 22-мөшөнге пулчөс. Сәвна валли ятарлә микроавтобус уйәрнә. Ёсө вырәнсөне компютер техникөпе – ноутбүксөмпе тата нумай функциллө устрөйствәсөмпе (принтер, скәнер, кәпир) – тивөсөтөрнө. Интернетә тухма та май пур. Сәкә вара Пенси фончөн дәннәйөсөн элөктронлә базөпе сыхәнма май парать. Сынсөчөн пур йышши зәвлөнөсөне те вырәнтах йышәнма май пур.

Асәннә кун Пенси фончөн сәциәлиссөмө Шөтмөпус ял тарәхөнци Оприскөял, Юнкә ял тарәхөнци Канәш высөсәлкө ялөсөнө пулчөс, сынсөне пенсөипө тивөсөтөрөссөн, пенсөи стрәхәссөн, ача амәшөн капитәлөн ытәвөспөме йышәнчөс. Төл пулусөнге РФ Пенси фончөн районти управленийөн пусләхө Е.М. Александровә тата управлөни сәциәлиссөмө, кунпа пөрлөх районти сәциәллә хүйтлөх пәйөн пусләхө Н.П. Петровә, «Сынсөне сәциәллә пулшө парәкан Муркаш районөнци цөнтр» рөспубликә патшаләх үчрөждөнийөн дирөктөрө О.В. Ивановә тата ытисөм тухса кәләсрөс, төрлөрөн ытөспөме сөне хуравларөс.

Сән үкөрчөкөре: ял сөннисөмпе төл пулусөм активлә иртрөс.

Әнәсү кашнинчө килөт

Партисөн пурнәсөнгөнчөн

Вулакансөм пөлөссө ёнтө, сентябрөн 14-мөшөнге Чулулара «Пөрлөхлө Рацсөй» партин фөдөрәци Атәлси округөнчи рөгионсөн уйрәмөсөн рөгионсөм хушшинчи конферөнциөй ёслөрө. Вәл «Атәл тарәхөн 2020 сұлчөнкхи тапхәрти экөномикәна сәциәллә аталанәвөн стрәтегийө. 2010-2012 сұлсөм валли программа» темәпа иртрө. Унта Чәваш Ён Президөнгө Михаил Игнатөв өртсө пынөпе рөспубликә дөлөгәцийө те хушшәнчө. Вәл шутра пирөн районтан «Пөрлөхлө Рацсөй» партин районти уйрәмөн политканәшөн члөнө, дөпутәтсөн районти Пухәвөн прөсөдәтәлө, Ильич ячөпө хисөплөкөн хушәләх өртүйсә Игорь Васильөвич НИКОЛАЕВ. Конферөнци ёсө-хөлө пирки эфир апа көскөн кәласа пама ыттрәмәр.

– Малтанәх сәвна пәләртнә пултәтәм. Конферөнци ёслө ләру-тәрура иртрө. Хәш чухне «Пөрлөхлө Рацсөй» парти ирттөрөкөн мөропәртитөсөнге тунә ситөнүсөн хәпартланәвө пәләрәтчө пулсан, кунта куш умне пацах урәхла үкөрчөк тухса тарәрәт. Сәкә конферөнциө уснә май прөмөер-министр, парти лидерө Владимир Путин кәланә пөррөмөш сәмахсөнчөнөх куранчө. Хәлө чәннипөх те пуш сәмах вакләмәлли вәхәт мар, конкретлә ёсөспө пирки кәләсәмәллә.

Владимир Владимөрвич чи малтанәх пәнянхи кәткәс ытөспөме сөнге чарәнса тәчө. Кәсәлхи типө те шарәх сәнәтәләк, пушарсөм күнө тәкаксөне сәпләштарәссө, төрлөрөн алат-симөсө прөдукчөсөн хәкөсөне үстөрсө ярассинө чарса лартәссө чылай ытөспөме кәларса тарәтәссө. Вөсөне тәтса парәссөнчөн патшаләх айкөкинчө тарса юлма пултәраймасть. Ку өнөпө хәлөх ёнтө май пурринө тәватө те.

Атәл тарәхөне атәлантарәссөн стрәтегийө пир-

ки кәласнә май вәл ку тарәхра асәннә өнге пусаруллә та ёслө сөнүсөм сәсәл мар пулнинө пәләртрө. Вөсөме төлөшпө вара патшаләх өнчөн яланәх пулшө пулө.

Сөнү-шухәшсөм вара конферөнциөре чәннипөх те сахал мар пулчөс. ытләрәхәшө вөсөнчөн өмөтшухәшрә кәна юлмәлли сәпләштарәссө, төрлөрөн алат-симөсө прөдукчөсөн хәкөсөне үстөрсө ярассинө чарса лартәссө чылай ытөспөме кәларса тарәтәссө. Вөсөне тәтса парәссөнчөн патшаләх айкөкинчө тарса юлма пултәраймасть. Ку өнөпө хәлөх ёнтө май пурринө тәватө те.

Сурт-йөр тәвәссөпө, ача сәчөспө, вөрөнтүй, култура, мөдицина цөнтрөспөме ёсө көртөссөпө пирөн рөспубликә Атәлси округөн шәйөнге мар.

Апла пулин те, Владимир Путин пәләртнә тарәх, сәкә ләпланса лармәлли сәлтав мар. Пур ытөспөме те фөдөрәллә цөнтр тата рөгионсөн вәйөпө кәна тәтса пама май сук. Ку төлөшпө конферөнциө вөсөнге парти өртүйсө «Пөрлөхлө Рацсөй» парти активнө чөнсө кәлани вырәнлә. «Эпө сәвна шанса тарәтәп. Парти оргәнизацийөсөм хәйсөн рөчөсөнге мөн пулса иртнинө төплөн төрөслөсө тарөс, әнсәртран килөкөн сынсөчөн вәхәтра хәпмәллә, граждәнсөн интересөсөне төпө хумәллә. Пәхса тәмәллә кәна мар, маләшләшшән мөн те пулин тәвәс пулать... Айтәр-ха маләшне те Атәлси рөгионөнге те, Рацсөй Фөдөрәцийөн ытти рөгионөсөмө те «Пөрлөхлө Рацсөй» пирөн граждәнсөн интөресөсөне төпө хурассинчө, пөтөм сөр-шыв тата хәләх умөнчө таракан зәдәчәсөне тәтса парәссинчө мәлти рөтрө пултәр», – терө вәл.

В. ШАПОШНИКОВ кәласнә.

Асаттепе асанне – ару никĕсĕ

Аслисене хисеп таватпăр!

Çĕр еçченĕн еç ĕмĕрĕпе саванса лартăм элĕ Шетм-ĕпуç ял тăрăхенчи Сарчак ялĕнче Галина Никифоровна Веналий Ильич Волковсен туслă ĕмĕрин (сăн ўкерчĕкре) тыткăнĕнче. Çакнашкал еçчен сывсемпе тĕл пулнишĕн сак кун чун хĕпĕртерĕ, вĕсен аңаçăвĕ ырри-не сĕç шантарчĕ, малалла пăхса пурăнма хавхалантарчĕ. Асаннепе асатте, кукамайпа кукаси аслă араван çирĕп никĕсĕ пулни сак ĕмĕре сăмахсăрах куç умне тухать: 6 ача – 6 ĕмĕре, вĕсенче 11 мăнук.

– Атте Тăван çĕр-шыван Аслă вăрçинче пуç хунăран элĕ аннепе пĕчченех ўсрĕм. Ачалла еçпе туслашнăскер шкулта 4 класс сĕç вĕренетĕм. Ытти сўлĕсем йăлтах еçре, ĕмĕре хаман пурнăç аталанăвĕшĕн вай хуниче иртĕрĕç, – терĕ паян ытларах мăнукĕсемпе вăхăт ирттерекен Галина аппа.

Мичурин яч. хис. хуçалăх уй-хирĕнче еç ĕмĕрне ирттернĕ мăшăрĕ те 8 класс вĕреннĕх трактор штурвалĕ умне ларнă. Чĕрĕк ĕмĕре яхăн Веналий Ильич хуçалăх уй-хирĕнче механизатор пулса вай хунă: хирсем сухаланă, тырă акнă, хире тислĕк кăларнă, ял сывнĕсене пулăшнă т. ыт. т.

Еçре сывран кая юлманскерсем паян ывăлĕсемпе хĕрĕсен ĕмĕрисем тав тунипе, мăнукĕсем юратнипе, тăванĕсем хисеп суннипе вай илсе пурăнаççĕ. Уяв ячĕпе аппа Сире!

Анатолий БЕЛОВ сăн ўкерчĕкĕ.

Фермăсем хĕл умĕн

Хурламалли сук, еçлемелле кăна

Аван уйăхĕ вĕçленсе пырат. Умра хура кĕр сивисем. Малашлăхпа пурăнканан халăхра калашле паян ырана юлмасăр Пукрав айши тытмалла. Çакă ял хуçалăх производство кооперативĕсенче епле пурнăçа кĕрсе пынипе паллашма район администрацийĕ иртнĕ эрне кун, аван уйăхĕн 24-мĕшĕнче, хуçалăхсен ертўсĕсемпе тата зооветспециалистĕсемпе икĕ ушкăна пайланса тĕрĕслев ирттерчĕ. Харпăр хай еçне хак пама тухнисем сав кун кашни сĕт ферминех ситсе курчĕç. Пĕрле пулса вĕсем еçленекен ыра пусарăвĕсене тата наянраххисен «тăрăшулăхне» хак пачĕç. Хĕле хатĕрленсе туса ирттернĕ еçсемпе пĕтĕмĕшле канашлу «Оринино» ял хуçалăх производство кооперативĕнче пулчĕ.

Вываах-чĕрлĕх фермисем 2010-2011 çулхи хĕл тапхăрне мĕнле хатĕрленĕ-ха?

Паянхи куна районта сĕт-су фермисем – 16, сысна фермисем – 14, мăйракаллă шултра выльăх самартмаллисем – 3, пушмак тына тытмаллисем – 2. Вĕсемсĕр пуçне чăх-чĕп фабрики, хурсемпе кроликсем ĕрчетмелли пĕршер ферма пур. Суллахи тапхăрта пушмак пăрусем валли 3 суллахи лагерь ĕслерĕ. Асаннă фермисенче дезинфекци еçсене пурнăсланă. «Свобода», «Оринино», «Передовик», «Ударник» хуçалăхсенче, чăх-чĕп фабрикнче производство пўлĕмĕсене шултра выльăх усрамалли витесем 94, сумалли ĕнесен сарайĕсем 95, сысна ĕрчетмелли пўлĕмсем 96 процент хĕле хатĕр.

Паянхи куна ял хуçалăх предприятийĕсенче 5248 пуç мăйракаллă шултра выльăх (сав шултра сумалли ĕнесем 2100 пуç), сыснасем 8442 пуç, лашасем 103 пуç, 263 пин пуç чăх-чĕп, 6400 пуç хурсем шултранса тăраççĕ.

Ситес хĕл валли районĕпе 3239 тонна утă хатĕрленĕ. Унсăр пуçне фермер хуçалăхĕсем татах 1525 тонна. Ял хуçалăх предприятийĕсем хатĕрленĕ утăн 3239 тоннине (100 процент) пахалăх енчен тĕрĕсленĕ. Утăн 2093 тонни (65 процент) 1 класлă, 1146 тонни (35 процент) 2 класлă. Паха утă ытларах Чкалов яч хис., «Свобода» хуçалăхсенче (100 процентĕпех), Андреев яч. хис. (86), «Ге-

рой» (80) хатĕрленĕ.

Хатĕр силос – 2870 тонна. Пахалăхĕ: 1 класли 67 процент, 2 класли – 33. Сенаж 8481 тонна хатĕрленĕ пулсан 1-мĕш класли 2521 тонна (30 процент), 2 класли 5620 тонна (66 процент), 3 класли 340 тонна (4 процент). Чкалов яч. хис., Чапаев яч. хис., Суворов яч. хис. хуçалăхсем хатĕрленĕ апат 100 процентĕпех 1-мĕш класлă.

Кăшлхи 8 уйăхра район аш-какай чĕрĕ виçеппе пурĕ 3403 тонна, сĕт 33602 тонна туса илнĕ. Ку вăл пĕлтĕрхи сак вăхăтрин 98,8 тата 98,1 процентĕ. Сав вăхăтрах чăх-чĕп фабрики 37 миллион та 760 пин штук сăмарта илнĕ (пĕлтĕрхипе танлаштарсан 104 процент). Аш-какай, сĕт туса илессине чакарнин тĕп сăлтавĕ – выльăх йышĕ чакни.

Çавăнпа та аша ўстерессе умра тăракан тĕп задача. Халĕ выльăхсене хĕллехи рацион сине куçармалли тапхăр пырат. ку вăл кашинченех ответлăх ыйтать.

Паянхи куна хуçалăхсем халăхран, ытти ял хуçалăх предприятийĕсенчен 191 пуç выльăх туннă. Вăл шултран 162 пуç мăйракаллă сăмрăк выльăх, 29-шĕ – сумалли ĕнесем.

Ял хуçалăх предприятийĕсене еç сыхлавĕн ыйтăвĕсем малти шайра тăраççĕ. Çавăнпа та хуçалăх ертўсĕсен еç сыхлавĕпе тимлĕхе сўллĕ шайра тытмалла. Çакна валли специалистсен еç сыхлавĕпе удостоверенисем пуррипе суккине тата вĕсен вăхăчĕ тухнинче тĕрĕслемелле.

А. ПЕТРОВ.

Ярмăркă икĕ еншĕн те усăллă пулчĕ

«Кĕр парнисем - 2010»

Районпа Шупашкар хули хушшинчи туслă сыхăнăва малалла аталантарассине тĕпе хурса республикăмăрăн тĕп хулипе Сĕнĕ Шупашкарта «Кĕр парнисем - 2010» уйăхлăх пур енлĕн вай илсе пырат. Çакă ытахальтен пулманни Муркашсем иртнĕ шăмат кун, аван уйăхĕн 25-мĕшĕнче, тĕпĕр хут çирĕплетсе пачĕç.

Уяр та илемлĕ кĕрхи сак кун 10 сехетре «Северный» ярмăркăна пынисенчен пĕри те Муркашсем йĕркеленĕ суту-илў кĕтесенчен пăранса иртмерĕ. Сăмах май, сак кун Шупашкарта еçленĕ «канмалли кунсен» ярмăркисенчен чи йўнĕ тата таварсен пысăк ассортименчĕллĕ ярмăрки те «Северный» пулчĕ.

Малтанласа палăртнă пекех 10 сехетре Муркашсем ярмăркине усма хатĕрленĕ вырăна халăх йышлă пухăнчĕ. Хайне евĕр пĕчĕк черет те палăрчĕ кунта.

Муркаш енри ял хуçалăх таварĕсен ярмăркине район администрацийĕн пуçлăхĕ Ю. Иванов усрĕ. Вăл хайĕн сăмахĕнче хула ял сывнĕсене хайсен таварĕсене тивĕслĕ вырнаçтарма май усса панишĕн тав турĕ, Муркашсем малашне сак ярмăркăран сивĕнмессе палăртĕ. «Пирĕн йыш та, таварсен ассортименчĕ те кунта сўлсерен ўссе пырĕ», – терĕ вăл хулара пурăнкансене ялтан килнĕ таса продукципе паллашма сĕнсе.

– Пирĕншĕн сак суту-илў сўлĕ икĕ еншĕн те усăллă. Ял сывнĕсем хайсен ытларах продукцине хулана килсе пĕр чăрмавсăр сутса укса тăвĕç. Хулара пурăнкансем вара чикĕ урлă кўрсе килмен продукципех хайсен сĕте-

лĕсене тултарĕç, – терĕ Муркашсене тăрăшуллă еçшĕн тав туса Шупашкар хула администрацийĕн пуçлăхĕн сўмĕ М. Булгаков.

Хулари Мускав район администрацийĕн пуçлăхĕ А. Петров та сак ыра пуçару малалла та вай илесе шанни сивĕнчен, хайсем аша аталанма пур енлĕ сўлсем усса парасси пирки пĕлтĕрчĕ. Мĕнех, аппа пулсан Муркашри çĕр еçченĕсемшĕн хайсем туса илнĕ продукцие вырнаçтарма сўл усă!

Çак ыра шанчăк «Расна» ансамбльĕн уява хатĕрленĕ ташши-юрринче те палăрчĕ.

Йыш тенĕрен. Ярмăркăра сак уяр та илемĕ кĕрхи кун Ильич яч. хис., Ленин яч. хис., «Оринино», «Передовик», «Ва-

Сем» хуçалăхсемпе «Моргаушская» чăх-чĕп фабрики, Муркашпа Мăн Сĕнтĕр райповĕсен коллективĕсене, уйрăм килти хушма хуçалăх еçченĕсене курма май пулчĕ.

– Хула сывнĕсене ял хуçалăхĕн паха продукциĕсемпе тивĕстерни савантарать. Муркашсен продукцине вара элĕ яланча мала хуратăп. Паян та сивĕс суханпа шăратнă çăва Муркашсене туян-тăм, – терĕ «Передовик» хуçалăхĕн тĕп зоотехникĕнче вай хуракан Г. Мирнова киоскĕ умĕнчен тулли сумкăпа уйрăлса кайнă май Светлана Крылова (пĕрремĕш сăн ўкерчĕкре).

– Кунта килнишĕн пĕр ўкĕнў те сук. 850 килограмм çĕр улми, 400 килограмм купăста – йăлтах 18

тенкĕпе – самантрах сутанса пĕтрĕ, – терĕç Мăн Сĕнтĕр ял тăрăхенчи Малтикасран килнĕ Людăпа Андрей Пихтеровсем еç вырăнне тирпейлеме пуçланă май.

– 1,5 тонна çĕр улми-рен виçĕ михĕ сĕç юлчĕ, – савăнăçне тивĕстерме «ВаСем» чикĕллĕ явалăхлă общество пуçлăхĕ В. Кондратьев (иккĕмĕш сăн ўкерчĕкре).

«Моргаушская» чăх-чĕп фабрики» усă акционерлă обществăн суту-илў машини умĕнчен те сак кун халăх таталмарĕ. «Кунĕ илемлĕрен-тĕр парсат халăх йышли курăнать. Пирĕн продукцие халпăл тăвакансем те пайтах пулни еçленĕн усси пуррине кăтартать. Эпир паян ярмăркăна 2000 штук суylană сăмарта, 5500 штук 1-мĕш категориллĕ столовай сăмарта, 3600 штук 2-мĕш категориллĕ столовай сăмарта, 250 килограмм чăх какайĕ илсе тухрамăр. Хăварах куратăр – нумай юлмарĕ», – савăнăçне пытармасть чăх-чĕп фабрикинчи Ирина Николаева сутуçă чăх сăмарти туянакан черетлĕ хĕрарăмпа кăмăллăн каласнă май (виçĕмĕш сăн ўкерчĕкĕ).

«Пасар пĕрле те телейĕ уйрăм», – теççĕ халăхра. Анчах иртнĕ шăмат кун йăлтах пĕр сыхăра пулчĕ.

Анатолий БЕЛОВ. Автор сăн ўкерчĕкĕсем.

Выборы-2010

Моргаушская территориальная избирательная комиссия
РЕШЕНИЕ

22 сентября 2010 года № 92/4
Об аннулировании регистрации Волкова Сергея Геннадьевича, кандидата на должность главы Орининского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики

В соответствии со статьей 38 Федерального закона от 12.06.2002 г. №67-ФЗ «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», на основании заявления от 21 сентября 2010 года, поступившего от зарегистрированного кандидата на должность главы Орининского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики Волкова Сергея Геннадьевича Моргаушская территориальная избирательная комиссия **решила:**

1. Аннулировать регистрацию Волкова Сергея Геннадьевича, 1972 года рождения, проживающего в д. Адабаи Моргаушского района Чувашской Республики, временно не работающего, выдвинутого в порядке самовыдвижения кандидатом на должность главы Орининского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики, 02 сентября 2010 года, 17 часов 15 минут.

2. Удостоверение кандидата на должность главы Орининского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики на имя Волкова Сергея Геннадьевича считать недействительным.

3. Опубликовать настоящее решение в газете «Сĕнтерў ялавĕ».

Председатель Моргаушской территориальной избирательной комиссии А.В. АНДРЕЕВ.
Секретарь Моргаушской территориальной избирательной комиссии В.Н. ФОМИНА.

Спортта та тача сыхану кирле

В. Егорова парнисемшён

Тенче шайенче паларна Валентина Егорована Алина Иванова, вёсен йёрёпе пыракан Вера Соколова, Нина Охотникова – сак чапла ханасем вырсарни кун Муркашра иртне спорт амартавёсене килсе ситни кунта пуханнисен чёрисене хумхатмасар хавармарё. Сапла Пётём Ращейри «Наци кросё – 2010» чупава тата В. Егорова парнисене сёнсе илещишён иртекен амартава хутшанакансемшён амартусен сумё татах та сёкленчё.

Валентина Егорован парнисене сёнсе илме Муркашсем кәсалхипе 19-меш хут пуханчёс. 700 ытла сын хутшанчё унта. Спортменсене саламлама республикапа район шайенчи ханасем сахал мар пулчёс. Чаваш Республикин Правительстви ячёпе спортсменсене Чаваш Республикин ветеринари службин ертүси В.К. Тихонов саламласа Муркаш сёре чапла спортсменсем суратса үстернипе паларса танине каларё.

Район пусләхё Ю.А. Иванов та пирён пёчөк районтах сакнашкәл тәнчипе палла спортсменсем, вёсем хушшинчө Олимп чемпионё те, пурри пите мәнәслә пулнине палартрё. «Хаш-пёр сёр-шывсен Олимп чемпионёсем те сук, пирён вара – хамаран районтанах», – тесе Юрий Александрович сәмрәксене тёслөх камран илмеллине те, сывләх малти вырәнта пулмаллине те телер хутчен аса илтерчё.

Валентина Егорова ентешем патне килнөшөн савәннине пытармарё. Хутшанусем сирёп те ыра пулни паллах лайх: сумлә ентешсене хисеплесе чыс туни те, вёсен тёслөхө сичне сәмрәк әрәва үстерни те.

Олимп чемпионки пёрремөш старта хай панәран-ши, чи кёсөн ушкәри хөр ачасем дистанци сәв тери хәварт та сәмәллән чупса тухрөс. Вёсене курса – ыттисем те: шул ачисем, ёс коллективёсен командисем, ертүсёсем.

Кашни чупура – хайсен сөнтөрүси.

Малти вырәнсене вара саксем тивёсрөс. Пётёмөшле пелү паракан тёл шулсен командисем хушшинчө кәсал та Тойкилтё шулө малта пулчө. Иккёмөш тата вищёмөшш вырәнсенчө – Шетмөпүсөнчи тата Кашмашри шулсем. Ватам шулсен хушшинчө Муркаш шулөнчө вёренекенсем чи пултаруллисем пулнине сирпелөтсе пачё амарту. Вёсем хысчән – Калайкасисем, вищёмөшсем – Ярапайкасисем.

Ёс коллективёсен командисем хушшинчө лайхә результатсем кәртәса сөнтөрүсөсен пусмин сүлти картлашки сине «Муркашри чәх-чөп фабрики» уса акционер пёрлөшөвөн команди хәпарчө. Ун хысчән – райнти шалти ёсөн пайён тата «Кәпас» командисем.

Амарту пётёмлетөвөпе чи хастарисене төрлө номинацисенчө паларса парнесемпе хавхалантарчөс: «Чи кёсөн хутшанакансем» – Стас Лоцманова Мария Чернова, «Чи лайх тренер» – Аверкий Васильевич Васильев, «Чупассин чи лайхә техники» – Анна Кузнецова (Муркаш шулө), «Сөнтөрөвө сывхартассишөн» – Надежда Игнатёва (Чуманкасси шулө) тата Алексей Кириллов (Кашмаш шулө).

Ертүсөсен чупавөчне хөрарәмсем хушшинчө Хорнуй ял тарәхөн пусләхё В.А. Любимована унти специалист М.М. Исакова паларчөс, арсынсем хушшинчө – А.В. Слепнев (ФСК), И.И. Лобанов (Горномарийски районё), В.В. Михайлов (уйрам предприниматель).

Амарту район сыннисене савнәс парнелерө. Тен сакантах сәмрәк «Валентина Егоровасем» те хайсен пёрремөш стартне тухрөс пулө. Вәхәт кәртәтө.

Сән үкерчөкре: В. Егорова ентешсене канаш пама та манмасть. **Н. НИКОЛАЕВА.**

Турнирта – ватә сынсем

«Тонировка» операци

Иртнө зрнере Каршләхри ёсө вәрсә ветеранёсен интернат суртне шашка-шахмат вайиисен турнирне хутшанма Күкөсри ватәсемпе инвалидсен интернатөчө пурәнәкансем килсе ситрөс. Вёсенчен иккөшө коляскапа пулин те Муркаш тарәхне ситме үркенсе тәман.

Сак интернатсем хушшинчи турнир вәрәма тәсәлчө, вилякансем пите хавхаланса вилярөс. 1-мөш вырәнә Күкөсри интернатра пурәнәкан Николай Максимов йышәнчө, 2-мөш вырәнә – Владимир Васильев, 3-мөшине – Николай Павлов тухрөс. Каршләхри интернатан ертүсөре Г.Г. Мерлована кунти культорг В.А. Крючкова мала тухнисене те, турнира хутшаннисене те грамотасемпе тивөслө парнесем парса чысларөс.

«Сакан пек тел пулусем татах пуласса шанса тәратпәр», – тецсө ватә сынсем.

Каршләх.

В. КРЮЧКОВА.

Сирён кантәк сүтә кёртет-и?

Сул-йөр сичи инкөксинкөксен 35 процөнчө таранах кәспа тата сөрлө пулса иртет. Акә кәсалхи иртнө 8 уйәхра районта пурө 32 авари пулчө. Вёсенчө 2 сыннан пурнәсө вәхәтсәр татәлчө, тепөр 14 сын суранланчө.

Аварисен сәлтавөсенчө пөри – транспортан кантәкөсем витөр сүтә сителөклө көмөнни.

РФ Правительствин 2009 сұлхи сентябрь 10-мөшөнчи 720 № постановленийёпе сирөплөтнө урапалла транспорт хатөрөсен техника хәрушсәрләх регламенчөпе килөшүллөн сүл кантәкөн сүтәна 75 процөнтран кая мар кёртмөлле, айккинчи малти кантәксен тата малти

аләксен канәкөсен – 70 процөнтар кая мар, вәл шутра витөр куранакан тёслө пленкәсемпе хупланисен те. М1 категориеллө хысалти кантәклә транспортан техника регламенчөн 5 № приложенийөнчө сырса панине тивөс-терекен тулти тәкөрсем пур пулсан сак требовани вёсем сине сарәлмасть. Апла пулин те тәкөр өвөр кантәксемпе уса курма юрамасть. М1, М2 тата М1 категориеллө транспорт хатөрөсен сил кантәкөсен сүлти пайө сичне витөр куранакан тёслө пленка сарлакәшө 140 миллиметрән ытла пулмалла мар. М3, М2 тата М3 категориеллө транспорт хатөрөсен – сүл кантәкөн сүлти

хөрринчө пулса кантәка тасатакан хатөрөн сүлти йөрөн чи пөчөк хушшинчө сарлака мар. Асәннә пленкән та сүтәна 75 процөнтран кая мар кёртмөлле.

2010 сұлхи июлөн 23-мөшөнчө йышәннә 157-ФЗ федераллә саккунпа килөшүллөн сентябрь 23-мөшөнчө Ращөй Федерацийөн Административлә право нормисене пәснин кодексөн 12.5-статийне кёртнө улшәнүсем вәя көчөс. Вәл шәпах транспортсен кантәкөсен, вәл шутра тёслө витөр куранакан пленкәсем сүпәстарнисен те, сүтә кёртөслөхне тата водителсен явалләхне үстермеллине пырса тивөт.

Сул-йөр сичи хәрушсәрләхә сүллөрөх шая сөклес тата асәннә техника регламенчөн требованиёсене пәрәнмасәр пурнәслас теллөвөпе пирён районта сентябрь 23-мөшөнчө пулса октябрь 23-мөшөччөн «Тонировка» оперативлә профилактика мероприятийё иртет. Вәл республика планөпе те килөшө тәрәт. Сак операци вәхәтөнчө техника регламенчөпе палартна нормасене транспорт хулисем өплө пурнәсланине тимлөн төрөслөтпәр, патшаләх автотранспорчөсене те кусран вөсөрт-местпөр.

С. ИВАНОВ, ГИБДД инспекторө.

Тёл редактор А.И. ТИХОНОВ.

АДРЕС: 429530, Чаваш Республикы, Муркаш ялө, Мир урамө, 9А сурт. ТЕЛЕФОНСЕМ: тёл редактор - 62-1-36, яваллә секретарь - 62-2-82, бухгалтери - 62-1-35, пайсем: общество пурнәс пайө - 62-2-82, экономика тата социалла пурнәс пайө - 62-1-38. Факс: 62-1-36; E-mail: morpress@cbx.ru, redaction@cbx.ru

Сыхәнә, информация технологийёсен тата массәллә коммуникаци сферине пәхса таракан Федераллә службән Чаваш Республикыте – Чаваш Енле ёслөкен управленийө 2009 сұлхи раштаван 7-мөшөнчө ПИ ТУ 21-00073 № регистрациленө.

Иывәрләхра пуләннәшән

Чөререн тав тәватпәр

Сөртме уйәхөн 19-мөшөнчө пирөн сөмьөне пысәк хурләх килсе сәпрө. Кил-сурт сунса кайрө, пурәнма вырән суккишөнөх пулө сөмьө те арканчө. Сентябрь уйәхө те вөслөнет ёнтө, эпир вара халө те пөрлө пустарәнса ситөместпөрөха. Пурәнма та, ёслөме те вай-хал пөтнөччө, юратө-ха, пирөн таврара ыра сөнсем нумай. Вөсем пирө сөмеллисөм, тәхәнмәллисөм парса пуләршөс, хәшөсөм уксан та пачөс. Калайкасси тата ытти юнашар ялсенчи сөнсем хваттере пөма сөнөссө.

Пурнәс вара малаллах пырать. Халө манән каллөх эрөш төнчине тавранас шухәшәм вайланса пырать. Хамәр тарәхра йывәс эрөшөсен композицинчөн таракан уса хулине йөркөлөс килет. Сапла вара ыра сөнсем, юлташсем пуләншөпе ку ёсө пусәнтәмәр.

Ыра кәмәллә сынсөне манән ятранах асәнас килет: Чаваш Ен Президентчө М. Игнатёв, Н. Федоров сенатор, Муркаш районөн пусләхө Ю. Иванов, райнти шалти ёсөн пайөн ертүси Е. Плөчөв, Калайкассинчи пөтөмөшлө пелү паракан ватам шул директоө Л. Мочалов тата кунти коллектив, Калайкасси ялөн сыннисөм, Е. Ерагин әсчәх, Етөрнөри «Калинка» юрәссөн ушкәнөн ертүси В. Симахин, Сөнө Шулашкарти В. Кузьмин хирург, «Россельхозбанк» ёсчөнөсөм. Тавах сирө, ыра сыннәмәрсөм! Эсир пурришөн савәнәтәп, ырләх-сывләх, тулли телөй, сирөп сывләх, сүтә малашләх сунатәп. Тайма пус, сирө!

Петр Яковлевич Мазуркин, Чаваш Республикин культура тавә тивөслө ёсчөнө, пөтөм союзри халәх пултаруләх 1, 2 фестивалөсен лауреачө.

Пөлтөрүсөм. Объявления

Продаю доски 6м, 4,5м, 2м, горбыль, штакетник, бруски, столбы. Дрова – обрезки. Тел.: 8-905-345-31-09.

1 октября с 8-00 до 16-00 часов Ульяновская обувная фабрика проводит выставку-продажу обуви из натуральной кожи Ульяновской, Белорусской фабрик и других российских производителей. 2-5.

СУПЕР КРЕДИТ! РАССРОЧКА НА 12 МЕСЯЦЕВ!

БЕЗ первого взноса	БЕЗ процентов и переплаты	САМЫЙ удобный период
0 руб	0 %	12 мес

Акция действует с 15 сентября 2010 г. Адрес: с. Моргауши, ул. 50 лет Октября, д. 4. Тел.: 62-3-80.

Участник долевого строительства Васильев Василий Викентьевич, 23.01.1965 года рождения, проживающий по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ярабайкасинское сельское поселение, д. Елачкасы, ул. Запрудная, д. 15, сообщает о намерении Выделить земельный участок из земель сельскохозяйственного назначения, местоположение которого: Республика Чувашская, район Моргаушский, сельское поселение Ярабайкасинское, территория землепользования СХПК «Дружба», участок расположен в южной части кадастрового квартала 21:17:121301 площадью 2,56 га пашни для производства сельскохозяйственной продукции.

Все претензии по месту расположения земельного участка прошу направлять в 2 адреса:

- Администрация Ярабайкасинского сельского поселения.
- Васильеву Василию Викентьевичу, проживающему по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ярабайкасинское сельское поселение, д. Елачкасы, ул. Запрудная, д. 15.

Лидер ВСЕГДА НИЗКИЕ ЦЕНЫ

4 пәруланә хура-шура тәслө ёне сүтәтәп. Тел.: 8-905-197-40-84.

4 сұлхи качака сүтәтәп. Елшик ялө. Тел.: 64-7-47.

Продаю дом с надворными постройками в с. Моргауши. Тел.: 8-908-305-51-28. 1-2.

Продаем отруби. Доставка. Тел.: 8-927-992-05-19. 2-3.

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Изготовим на заказ: срубы, беседки любого размера. Цена договорная, доставка по району бесплатно. Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-656-13-84. 2-5.

Продаю керамзитобетонные блоки, цемент с доставкой. Дешево и качественно. Тел.: 8-908-305-51-28. 1-2.

Продается картофель мелкий. Цена за 1 кг – 4,50 руб. д. Сыбайкасы. Тел.: 8-905-343-91-07, 8-903-358-22-24. 3-3.

КАЧЕСТВЕННЫЕ ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА И ДВЕРИ

ЗАМЕР И ДОСТАВКА БЕСПЛАТНО

НА ВСЕ ПОВОРОТНО-ОТКИДНЫЕ ОКНА

МОСКИТКИ В ПОДАРОК

с. Моргауши магазин **GALACTICA** ТЕЛ: 62-3-79 (напротив Сбербанка) **8-961-346-39-64**

Муркаш райпо коллективё Нискасси закусоңнәйөчө повар пулса ёслөкен Л.З. Ермолаевән ашшө **Зиновий Петрович ЕРМОЛАЕВ** вәхәтсәр вилсе кайнә пирки сывәх сыннисөмпе, тавәнөсөмпе пөрлө чөререн хурланни сичнен пөлтөрет.